



Beheerplan begraafplaatsen

Beheerplan begraafplaatsen

Datum
28 november 2025
Versienummer
1



Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Maatregelen begraafplaatsen	4
2.1.	Oude begraafplaats aan het Kerkhofpad in Dinxperlo	4
2.2.	Begraafplaats aan de Piet Heinstraat in Aalten.....	4
2.3.	Begraafplaats aan de Bolwerkweg in Bredevoort	4
2.4.	Begraafplaatsen Berkenhove in Aalten en Nieuwe begraafplaats in Dinxperlo	4
2.5.	Begraafplaats Varsseveldsestraatweg in Aalten	5
2.6.	Begraafplaats Kloosterdijk in Bredevoort	6
3.	Promotie en publiciteit	7
4.	Impressie Natuurbegraafplaats Bredevoort aan de Kloosterdijk	8



1. Inleiding

De gemeentelijke begraafplaatsen staan voor een uitdaging: het waarborgen van een duurzame exploitatie en het inspelen op veranderende maatschappelijke behoeften. Structurele oplossingen vragen om een herziening van functies en gebruik. Denk hierbij aan het transformeren van bestaande begraafplaatsen tot multifunctionele gedenkparken of natuurbegraafplaatsen, waar herdenken en natuurbeleving samenkomen.

Volledige sluiting of opheffing van begraafplaatsen – waarbij grafrechten vervallen en de huidige functie verdwijnt – is niet aan de orde. Dit zou niet alleen leiden tot maatschappelijke onrust en weerstand, maar ook botsen met de verplichting om het basisonderhoud de komende 30 jaar te blijven garanderen. Wel wordt gekeken naar mogelijkheden om het uitgeven van nieuwe graven en bijzettingen te beperken, terwijl grafbezoek en asbijzettingen behouden blijven.

Dit beheerplan schetst de stappen en keuzes die nodig zijn om deze transitie zorgvuldig en toekomstbestendig vorm te geven

2. Maatregelen begraafplaatsen

2.1. Oude begraafplaats aan het Kerkhofpad in Dinxperlo

Op de oude begraafplaats aan het Kerkhofpad in Dinxperlo liggen op het voorste en achterste deel slechts een gering aantal oude graven met grafbedekkingen. Door herinrichting kunnen deze delen beschikbaar gemaakt worden voor nieuwe onderhoudsvrije natuurgraven, te starten met het voorste veld rechts van de ingang (bijlage 1, scenario B). Het middelste deel krijgt een historische parkfunctie met behoud van de daar liggende graven en de mogelijkheid voor bijzettingen. Monumenten met cultuurhistorische waarden op de eerdergenoemde velden kunnen naar dit middenveld worden overgebracht. Het huidige urnendeel wordt uitgebreid tot een urnentuin met een diversiteit aan asvoorzieningen en in de toekomst voor vaste stof van het alkalische hydrolyse proces. De gemeente verzorgt het onderhoud van het park. De oprichting van een stichting die verantwoordelijk wordt voor de borging van cultuurhistorische waarden en het onderhoud van de oude grafbedekkingen wordt gestimuleerd.

2.2. Begraafplaats aan de Piet Heinstraat in Aalten

De begraafplaats aan de Piet Heinstraat in Aalten blijft onder beheer van vrijwilligers die het onderhoud verzorgen en de cultuurhistorische waarden borgen. Nieuwe begravingen zijn niet meer mogelijk, bijzettingen in bestaande graven blijven toegestaan. Door extensief beheer worden biodiversiteitswaarden versterkt. De gemeente faciliteert de vrijwilligers. Dit in de vorm van gereedschap.

2.3. Begraafplaats aan de Bolwerkweg in Bredevoort

De begraafplaats aan de Bolwerkweg in Bredevoort heeft een gemeentelijke monumentenstatus. Het beschermen van funerair erfgoed staat hier centraal. Een vrijwilligersgroep verzorgt het onderhoud van het oude Katholieke gedeelte en de gemeente faciliteert. Dit in de vorm van gereedschap.

2.4. Begraafplaatsen Berkenhove in Aalten en Nieuwe begraafplaats in Dinxperlo

De begraafplaatsen Berkenhove in Aalten en Nieuwe begraafplaats in Dinxperlo voldoen het meest aan de hedendaagse begraafplaatsbehoefte. Een status van hedendaags multifunctioneel gedenkpark is passend. Deze begraafplaatsen krijgen naast de begraaf- en gedenkfuncties ook een parkfunctie met ruimte voor natuurontwikkeling, extensieve recreatie en educatie. Het voorzieningenaanbod wordt afgestemd op hedendaagse behoeften met een ruime keuze in grafsoorten (algemene en particuliere graven, natuurgraven en familiegraven, Islamitische en Rooms Katholieke begraafvakken, graven voor één en voor twee of meerdere personen, etc.), graftermijnen (10 jaar en een veelvoud van 10 jaar) en toegestane grafbedekkingen. Op de Nieuwe begraafplaats in Dinxperlo ook een diversiteit aan asbestemmingen (urnenkelders, bovengrondse asvoorzieningen, grondurnengraven en natuururnengraven).



Figuur 2 Begraafplaats Berkenhove (nieuwe deel)



Figuur 1: Nieuwe begraafplaats Dinxperlo

2.5. Begraafplaats Varsseveldsestraatweg in Aalten

De begraafplaats Varsseveldsestraatweg in Aalten wordt (geleidelijk) heringericht tot een multifunctioneel natuur- en historisch gedenkpark met diverse themavelden waarbij biodiversiteit, natuur en historie de belangrijkste aandachtsvelden zijn. Voorheen heeft de raad al ingestemd met de functie stille park. In graven met lopende grafrechten blijven bijzettingen mogelijk. Wel komen er aangescherpte voorwaarden voor de grafbedekkingen, deze moeten passend zijn voor de betreffende themavelden (zie bijlage 1, scenario B).

Nieuwe graven worden alleen uitgegeven in de nieuwe themavelden, waaronder onderhoudsvrije natuurgraven zonder grafbedekking en een diversiteit aan asbestemmingen. Graven zonder rechthebbenden worden, na het volgen van de genoemde procedure bij optie b van de paragraaf over kostenbeheersing, geruimd en krijgen een nieuwe functie. De volgende themavelden krijgen een plek:



Figuur 3: Begraafplaats Varsseveldsestraatweg in Aalten

- “Historische graven en natuurgraven”: een overgangsgebied waar ruimte is voor onderhoudsvrije graven zonder monument (ter behoud van Historische uitstraling)
- ‘Urrentuin’: een veld naast het aanwezige gebouwte met de gelegenheid voor het plaatsen van asbussen in urnengraven en urnenkelders. In de toekomst kan hier ook de vaste stof van de alkalische hydrolyse bijgezet worden. Als grafbedekking is een liggende en staande steen toegestaan of een beeldhouwwerk.
- ‘Urnenbos’: een veld voor natuur-urnengraven in het bosplantsoen, zonder grafbedekking, maar waar wel een gedenkplaatje op een algemene herdenkingszuil geplaatst kan worden.
- ‘Vlindertuin’: een plek voor het begraven en herdenken van levenloos geboren kinderen jonger dan 24 weken. Deze vallen niet onder de Wet op de lijkbezorging en kunnen daardoor zonder grafregistratie een gedenkplek krijgen voor de ouders. Hier wordt een algemeen gedenkm monument geplaatst met de optie voor het plaatsen van een gedenkplaatje.
- ‘Bloemenplukweide en stiltegebied’: Een buffer tussen begraafplaats en bebouwing. Het is toegestaan om hier bloemen te plukken voor bijzetting bij een graf.
- ‘Urnengalerij’: langs de hoofdpaden is er ruimte voor bovengrondse asbestemmingen in zuilen of objecten.

- 'Bloemenweide': een bloemrijk grasveld voor onderhoudsvrije natuurgraven waarbij alleen een boomschijf als grafbedekking is toegestaan.

Verder kunnen er herdenkingsmonumenten komen voor oorlogsslachtoffers en personen die buiten de gemeente overleden zijn.

2.6. Begraafplaats Kloosterdijk in Bredevoort

Begraafplaats Kloosterdijk in Bredevoort krijgt naast de status van reguliere begraafplaats ook de officiële status van natuurbegraafplaats. Bestaande graven rond de aula blijven liggen en de uitgifte van nieuwe graven blijft mogelijk richting het RK-deel, maar het achterste deel van de begraafplaats wordt vrijgegeven en heringericht voor natuurgraven aan beide zijden van een uit te zetten kronkelend graspad. De uitgiftetermijn van de natuurgraven wordt één eeuw (100 jaar). Zie bijlage 2 Natuurgraven in de gemeente Aalten.

Uit een quickscan natuurtoets blijkt dat voor de geplande flora- en fauna-activiteit, bestaande uit de aanleg van een natuurbegraafplaats naast de al bestaande algemene begraafplaats aan de Kloosterweg in Bredevoort, geen aanvullend onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet noodzakelijk is.



3. Promotie en publiciteit

De uitgifte van natuurgraven valt of staat met het effectief bereiken van de beoogde doelgroep, mensen die hun steentje willen bijdragen aan het behoud en versterken van natuurwaarden en biodiversiteit. Dit vraagt regelmatig activiteiten, zoals groeps- en individuele rondleidingen, en speciale herdenkingsbijeenkomsten.

Van groot belang is makkelijk toegankelijke informatie op de website en foldermateriaal om mee te geven, evenals een filmpje voor sociale media. Van belang is de promotie regionaal op te pakken, ook voor de regio rond Winterswijk. Natuurbegraafplaats Bredevoort is ook voor die inwoners goed bereikbaar.

4. Impressie Natuurbegraafplaats Bredevoort aan de Kloosterdijk

De natuurbegraafplaats Kloosterdijk krijgt een hoofdingang vanaf de rotonde bij de aula met een pad richting achtergelegen vrije deel. Het betreft een terrein met (hoog) kruidenrijk gras omringd door bomen en struiken en een aantal bosplantsoengroepen midden op het terrein.

Via bosplantsoen en lagere beplanting wordt de natuurbegraafplaats duidelijk gescheiden van het reguliere deel dat een strakker en gecultiveerder aanzicht heeft. Binnen het terrein wordt een rondgaand natuurpad aangelegd door het frequent maaien van de begroeiing. Al aanwezige bomen en struiken blijven zoveel mogelijk gehandhaafd.

Aangezien natuurontwikkeling een belangrijk doel van de natuurbegraafplaats is worden maatregelen genomen om de natuurwaarden te versterken. In de buitenranden worden in het bosplantsoen reliëf verschillen aangebracht door met een kraan op enkele plaatsen verlagingen aan te brengen en de vrijkomende grond op verhogingen ernaast te zetten, in de vorm van een grafheuvel. Een herinrichtingsplan wordt in een later stadium uitgewerkt.



Figuur 4: Beoogde Natuurbegraafplaats Bredevoort